

අයගම ප්‍රාදේශීය සභාව
රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2017 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 මාර්තු 29 දින විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, එම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2018 ජූනි 07 දින සභාපතිවරයාට යවා ඇත.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම් හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයගම ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්ම වලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මිලදී ගෙන තිබුණු එකතුව රු. 119,875 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම් ප්‍රාග්ධනික කර නොතිබීම හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ස්ථාවර වත්කම් එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දැක්වුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව 2018 වර්ෂයේදී ගෙවීම් කර තිබූ වියදම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගැලපීම් කර නොතිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම හා ණයහිමි වටිනාකම රු. 13,805 කින් අඩුවෙන් දැක්වුණි.
- (ඇ) 2017 වර්ෂයේ භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තාවේ නිර්දේශ ප්‍රකාරව 2018 මාර්තු 06 දින වෙන්දේසි කල හා විනාශ කල භාණ්ඩ වල තක්සේරු වටිනාකම සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ගැලපීම් කර තිබීම හේතුවෙන් ස්ථාවර වත්කම් රු. 26,250 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඈ) පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශ ප්‍රතිපාදන වලින් ක්‍රියාත්මක කල කර්මාන්ත දෙකකට අදාළව ලැබිය යුතු හා කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු වටිනාකම රු. 1,847,526 ක් වුවත්, එය රු. 184,753 ක් ලෙස ගැලපීම් කර තිබීම හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැතියෝ හා ණයහිමියෝ රු. 1,622,773 කින් අඩුවෙන් දැක්වුණි.
- (ඉ) 2016 වර්ෂයේ භාණ්ඩ සමීක්ෂණ මණ්ඩල නිර්දේශ ප්‍රකාරව රු. 1,043,000 කට වෙන්දේසි කර තිබූ වාහන 04 ක පිරිවැය හඳුනා නොගෙන වෙන්දේසි වටිනාකම් වත්කම් ගිණුම් වලින් ඉවත් කර තිබීම හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෝටර් රථ හා කරත්ත වටිනාකම නිවැරදි නොවුණි.

(ඊ) කලින් ලද ආදායම් ලෙස 2014 වර්ෂයේ සිට ඉදිරියට ගෙන එන රු. 10,646 ක් හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදීද කටයුතු කර නොතිබුණි.

1.3.2 නොසැසඳුණු ගිණුම්

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගිණුම් විෂයයන් 07 කට අදාල මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව ශේෂයන් සහ උපයෝගී ලේඛන අනුව ශේෂයන් අතර රු. 3,293,297 ක වෙනසක් විය.

1.3.3 විගණනය සඳහා අවශ්‍ය ලිඛිත සාක්ෂි නොමැතිවීම

දේපල පිරියත හා උපකරණ වල 2017 ජනවාරි 01 දිනට වූ රු. 97,831,902 ක ශේෂය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විස්තරාත්මක උපලේඛන විගණනයට ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 2,124,182 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 1,030,491 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාලව ඉදිරිපත් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2017				2016			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් හා බදු	626,300	848,489	871,840	149,210	520,350	615,490	749,179	153,036
කුලී	3,974,775	4,133,380	4,142,544	3,240,504	3,551,620	3,459,056	3,472,598	4,129,513
බලපත්‍ර ගාස්තු	208,360	330,977	309,567	-	253,030	480,274	332,213	19,120
වෙනත් ආදායම්	1,677,200	5,509,458	2,022,974	8,408,065	3,687,700	4,277,704	1,728,268	6,110,879

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම, රැස්කල ආදායම සමඟ සැසඳීමේදී වරිපනම් හා බදු, බදු කුලී, බලපත්‍ර ගාස්තු, සේවා සඳහා ගාස්තු හා වෙනත් ආදායම් යන ආදායම් විෂයයන්ගෙන් රැස්කල ආදායම අයවැයගත ප්‍රමාණයට වඩා පිළිවෙලින් සියයට 39, සියයට 04, සියයට 49, සියයට 69 හා සියයට 32 කින් වැඩි වී තිබූ අතර වරෙන්තු හා දඩ හා රජයේ දායකත්වය යන ආදායම් විෂයයන්ගේ රැස්කල ආදායම අයවැයගත ප්‍රමාණයට වඩා පිළිවෙලින් සියයට 13 හා සියයට 26 කින් අඩුවී තිබුණි.

2.2.3 වරිපනම් හා බදු

(අ) වරිපනම්

2017 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට වරිපනම් ඒකක 75 කින් අයවිය යුතුව පැවති හිඟ ශේෂය රු. 28,693 ක් විය.

(ආ) අක්කර බදු

2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ අක්කර බදු ශේෂය රු. 113,496 ක් වූ අතර, ඒ තුළ වසර 05 ට වඩා පැරණි ඒකක 122 කින් අයවිය යුතු එකතුව රු. 76,700 ක් විය.

2.2.4 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) 2016 දෙසැම්බර් සිට 2017 දෙසැම්බර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව අයවිය යුතු රු. 1,433,500 ක උසාවි දඩ මුදල් අයකර ගැනීමට 2018 මාර්තු වනවිටත් සභාව අපොහොසත් වී තිබුණි.

(ආ) 2015 වර්ෂයේ සිට 2017 වර්ෂය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදයට අදාළ මුද්දර ගාස්තු ආදායම හඳුනාගෙන අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විභරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව අනාවරණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

(අ) සැලසුම් කල කර්තව්‍යයන් ඉටුකර නොතිබීම

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) ප්‍රාදේශීය සභා ශක්තිමත් කිරීමේ ජාතික වැඩසටහන යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ වැඩ අවසන් කිරීමේ කොන්දේසිය මත පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය විසින් ප්‍රතිපාදන ලබා දී තිබුණු ඇස්තමේන්තුගත වියදම රු. 16,898,996 ක් වූ ව්‍යාපෘති දෙකක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සභාව අපොහොසත් වී තිබුණි.
- (ii) 2017 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන වියදම් ඇස්තමේන්තුව අනුව සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මංමාවත් 07 ක් හා ගොඩනැගිලි 03 ක් සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් රු. 16,126,000 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණද, එම සංවර්ධන කාර්යයන් කිසිවක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉටුකර නොතිබුණි.
- (iii) සභාව සතුව ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ශක්තියක් ඇති බැවින් එම මුදල් යොදවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති 03 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ හා ප්‍රධාන අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අනුමැතිය ඉල්ලා තිබුණද, එකී අනුමැතිය නොලැබීම හේතුවෙන් එම සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉටු කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

(ආ) සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) සභාව විසින් කසළ බැහැර කිරීමේදී නොදිරන කසළ වර්ග කර ලබාගෙන අලෙවි කරනු ලැබුවද, දිරන කසළ අයගම නගරයේ ක්‍රීඩාපිටියට යාබදව වලවල් කපා වසා දැමීම සිදු කරමින් පැවතුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිටත් කසළ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කිරීමට සභාව අපොහොසත් වී තිබුණි.
- (ii) 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 126(ix)(ආ) වගන්තිය ප්‍රකාරව මලාපවහනය සහ කසළ ශෝධනය හා ඒ සඳහා ගාස්තු අය කිරීම, අතුරු ව්‍යවස්ථා වලට විෂයය වන කරුණක් වශයෙන් දක්වා තිබුණද, 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් ඒ සම්බන්ධයෙන් අතුරු ව්‍යවස්ථා පනවා ගෙන ක්‍රියාත්මක කිරීමට සභාව අපොහොසත් වී තිබුණි.

(ඇ) තිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක

තිරසර සංවර්ධන අරමුණු සම්බන්ධයෙන් වූ 2030 න්‍යාය පත්‍රය පිළිබඳව සභාව දැනුවත්ව නොසිටීම හේතුවෙන් එම අරමුණු සඳහා වන ගෝලීය දර්ශක තුළින් සභා බල ප්‍රදේශයේ මහජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය සහ සෞඛ්‍ය නංවාලීම සඳහා වන දිගුකාලීන සැලසුම් 2018 මැයි වනවිටත් සකස් කර නොතිබුණි.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

2017 මැයි මස ඇති වූ හදිසි ආපදා තත්ත්වය හමුවේ අයගම පොලිස් ස්ථානය පවතින භූමිය නායයාමේ අවදානමක පැවතීම හේතුවෙන් ප්‍රාදේශීය සභාව සතු වූ බස් නැවතුම්පලෙහි ඉහල මහල, තක්සේරු කුලිය ගෙවීමේ පදනම මත මාස 06 ක කාලයකට පොලිස් ස්ථානය පවත්වාගෙන යාම සඳහා ලබා දී තිබුණි.

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) 2017 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට මාස 06 ක කාලය ඉකුත්ව තිබූ නමුත් එදිනට අයවිය යුතු රු. 114,300 ක බදු කුලිය 2018 මාර්තු 31 දින වනවිටත් අයකර ගෙන නොතිබුණු අතර, විධිමත් බදු ගිවිසුමකටද එළඹ නොතිබුණි.
- (ආ) යටෝක්ක ගොඩනැගිල්ල පුරනැහුම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සභාව වෙත අළුතින් ඉදිකරදී තිබුණු අතර, එහි ඉහල මහල කඩකාමර 05 ක් සඳහා සංවර්ධනය කර තිබුණි. ප්‍රාදේශීය සභාවේ එකඟතාවයකින් තොරව ගොඩනැගිල්ලෙහි භෞතික වෙනස්කම් සිදුකර තිබූ අතර, 2018 මාර්තු 31 දින වනවිටත් පොලිස් ස්ථානය එම ගොඩනැගිල්ලෙන් ඉවත් කරගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් අරමුණුගත කාර්යය සඳහා ගොඩනැගිල්ල යෙදවීමට නොහැකි වී තිබුණි.
- (ඇ) පුරනැහුම ව්‍යාපෘතිය මඟින් ඉදිකරන ලද පොදු වැසිකිලිය පොලිස් නිලධාරීන්ගේ භාවිතය සඳහා පමණක් යොදවා ගෙන තිබීම හේතුවෙන් නගරයට පැමිණෙන මහජනයාට පොදු සනීපාරක්ෂක පහසුකම් අහිමි වී තිබුණි.

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

නිෂ්ක්‍රීය/ඌන උපයෝජිත වත්කම්

වර්ෂ 02 සිට වර්ෂ 04 දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදයක් භාවිතයෙන් තොරව තිබූ සභාව සතු වාහන හා යන්ත්‍රෝපකරණ 03 ක් 2017 අගෝස්තු වනවිටත් අවශ්‍ය අළුත්වැඩියාවන් සිදුකර ක්‍රියාකාරී මට්ටමට පත්කිරීමට හෝ අපහරණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබූ අතර, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබී තිබුණු මෝටර් ශ්‍රේඛරයක් භාවිතා කිරීමේ අපහසුතාවය මත වර්ෂ 02 ක් තිස්සේ නිෂ්කාර්යයව පැවතුණි.

3.4 ප්‍රසම්පාදනය

3.4.1 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් සභාව විසින් ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) වැය විෂයයන් 19 ක් සඳහා සලසා තිබුණු රු. 1,638,500 ක් වූ මුළු ප්‍රතිපාදනයම ඉතිරි වී තිබුණි.
- (ආ) වැය විෂයයන් 11 ක් සඳහා අධි ප්‍රතිපාදන සලසා තිබීම හේතුවෙන් ප්‍රතිපාදන උපයෝජනයෙන් පසු ඉතිරිය මුළු ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 83 ත් සියයට 98 ත් අතර පරාසයක ප්‍රතිශතයක් ගෙන තිබුණි.

4.2 විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු

විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පියවර ගෙන නොතිබුණි.

5. පද්ධති හා පාලනය

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ අඩුපාඩු වරින්වර සභාවේ අවධානයට යොමුකර ඇති අතර පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළයුතුය.

<u>පද්ධතිය</u>	<u>අඩුපාඩුව</u>
(අ) ගිණුම්කරණය	(i) නියමිත ආදායම හඳුනා නොගැනීම (ii) මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා උපලේඛන අතර නොසැසඳීම් පැවතීම
(ආ) ආදායම් පරිපාලනය	නියමිත ආදායම් අයකර නොගැනීම
(ඇ) වත්කම් උපයෝජනය	නිෂ්ක්‍රීය හා උණ උපයෝජිත වත්කම් පැවතීම
(ඈ) අයවැය පාලනය	ප්‍රතිපාදන ඉතිරිවීම